

prednji sobi, kjer ni mogel najti nabrušenega noža: Kje je moj nož? Če mi noža naprej ne spravite, gorjé vam!“ Njegova žena je bila med tem časom v zadnji sobi in je pomirila jokajočega otroka. Naenkrat je stopil Lenartič v sobo in jej je zabodel nabrušeni nož dvakrat v prsi. To se je tako hitro zgodilo, da se žena niti braniti ni mogla. Zaklicala je samo: „Kaj delaš, jaz imam otroka pri sebi!“ Potem je letela v kuhinjo, in je dala otroka dekli Mariji Klemenčič. Tudi mož je letel za njo, ker jo je hotel še enkrat zabosti. Letel pa je v dvorišče, ker je mislil, da je njegova žena pobegnila tje. Kmalu za njim je pribežala žena iz kuhinje, kjer je pustila otroka dekli, in je hotela odbežati k sosedu. Na pragu se je zgrudila, ker je od prizadetih ran zgubila preveč krvi. Sosed Martin Šafarič, ki je priletel na kričanje Mariji Lenartič na pomoč in Anton Škec sta zanesla ranjeno ženo v posteljo. Med tem je prišel mož zopet nazaj, zagrabil je britvo in si zarezal vrat. Ko se je hotel drugikrat vrezati, ga je opazil sosed in mu iztrgal iz rok britvo. Lenartič je nato odbežal iz sobe. Žena je par dni pozneje umrla. Dne 18. t. m. so spoznali porotniki Lenartiča krivega, da je umoril svojo ženo. Obsojen je bil na 8 let težke ječe.

Otroka je umorila. V Slabotincih pri Ljutomeru je porodila dekla Marija Misija v skednju deklico. Za otroka se več dni ni brigala, zato je od glada umrl. Ko je našla mrtvega, ga je zašila v vrečo (žakelj) in ga pokopala na njivi. Morilko so izročili sodišču.

Vse je propalo. Vsi so propadli, tako piše sam „Fihposov“ urednik, kaplan Korošec, katerega naš milostljivi knez in škof nočejo več za prefekta, vsi so propadli, najbolj regimentno pa „Fihposov“ urednik, katerega so zapustili kmetje, kaplani, župniki; celo milostljivi knezoškof.

Agenti se klatijo med kmeti in prigovarjajo ljudem, naj si pustijo svoja poslopja drugod zavarovati proti ognju. Ljudstvo jim gre na limanice, čeprav je že zavarovano pri drugi družbi. Podpiše se nova pogodba in s tem se zaveže posestnik, da bode plačeval na dve strani zavarovalne pristojbine. Ako pa se takemu posestniku zgodi nesreča, potem ne dobi ne od ene in ne od druge strani zavarovalnega zneska. Kmetje, toraj pazite, ne dajte se pregovoriti sleparjem in ako bi še tako glasno kričali „svoji k svojim“.

Poročilo ptujskega sejma. Na ptujski sejem dne 25. t. m. se je prignalo 237 konj in 921 glav goveje živine. Prodavalo se je jako dobro, ker je bilo mnogo kupcev iz Gornjegain Srednjega Štajerja. Prihodnji sejem se bode vršil dne 3. decembra. Meso (tudi kuretina) naj se pripelje vsaki petek na ptujski trg, ker se tukaj gotovo boljše plača, kakor pa doma.

Dopisi.

Od Sv. Jakoba v Slov. goricah. Jaz sem na dan 25. oktobra t. l. potoval zaradi kupčije po Slovenskih

goricah. Pri krčmarju Peklar-ju si naročim pol litra vina in se tam malo pomudim. Naenkrat, bilo je pol 9. uri predpoldan, pride v krčmo mladi kaplan, kateri je pred kratkim zapustil šolske klopi. (Njegova imena ne poznam, toda pozvedel sem, da nastavljen pri Sv. Jakobu.) Kaplana je spremljalo morda 14 kmetov. Ko pridejo v krčmo, naroči kaplan takoj več litrov vina in reče kmetom: „Le pijte, fejest, se vas danes nič ne košta, bo že prišel edelki bode plačal!“ Na to še podari kaplan vsakemu kmetu fine drage smodke (cigare). Kmetje so začeli do volje postajati, jaz pa, ki sem pri prugi mizi sedel, sem začel premišljevat, kaj vse to pomeni. Zakaj neki ta mladi gospodek te skoraj samo bolj strah kmete tako k pitju sili. Toraj pa čez dolgo vendar enega kmeta vprašam, kaj da danes tukaj obhajajo in kake listeke gospod kaplan tem kmetom tako skrivnostno piše. Kmet mi odgovori: „Danes imamo volitev volilnih mož in gospod kaplan nas podučujejo, katere moramo voliti!“ Na to so kmetje s kaplanom vred odišli. A glej, precej pozneje, svojega pol literčka nisem mogel med tem popolnoma izpiti, pridejo omenjeni kmetje nazaj v krčmo in njimi učitelj Arnuš po domačem ho . . . t in visok gospod Zehnauer, kateri nosi navadno tudi tisti visoki klobuk in bi rad vse Jakobčane spravil pod svojo komando. Dragi „Štajerc“, povedati ti hočem, da so ti kmetje s takim vriskanjem prišli nazaj v krčmo, da je bila groza. Vodil jih je že omenjeni kaplanček, ravno tako, kakor vodi kokla svoja piščeta. Takoj so si naročili posebno sobo in ko so prišli tja, je kaplanček tam glasno zakričal te besede: „Ker je zmaga danes naša, in ste me vi tako lepo ubogali, tedaj pa le pijte in jejte, če glih deset gro dinarjev gor gre! Vas ne košta danes nič!“ To so njegove lastne besede! In tako se je potem jelo pripilo, da sem mislil, ti siromaki so že gotovo tri dni stradali. Kaplanček pa je udrihal po „Štajercu“ in je celo enega kmeta, tvojega naročnika, po imenu A. Š. na časti razžalil. Z Bogom! — Opomba uredništva: Tako se je delala malone po celem Spodnjem Štajerskem kmečka volja! Ubogi kmetje, zato, če se je par farških podrepnikov enkrat najelo in pripilo, se Vam bode slabo godilo!

Od Sv. Urbana pri Ptujju. Ljubi „Štajerc“, da je tukaj pri nas sveti misjon obhajal, je znano. V sklepu smo mislili, da bode njegov upliv na nas farane tako velikanski, da se ne bode pri nas nikoli nič zgodilo proti postavam svete vere in pa proti postavam, katere nas vežejo v našem cesarstvu. Vendar moram poročati, da se je pri nas zgodilo nekaj prav čudnega. Naš mežnar, „gospod“ P i k l, kateri je pač vsako nedeljo prav pobožno obračal svoje davke po cerkvi, je — t a t. Koj po misijonu je vkradel tukajšnemu štacunarju g. Marinšiču denarje, in sicer kakor se sliši, več kakor 50 kron. Žandarji so takoj po tatvini sumili pobožnega mežnarja, šli so k njemu in glej, zares so pri njem našli ukradeni denar, katerega je še imel v žepu. Čisto natanko je povedal, kako je izpeljal denar. Sedaj tata že ima ptujska

nija pod ključem. Vsi farani obžalujemo našega gospoda župnika, kateri so zares miroljuben gospod, da jim je ravno ta človek, ki je bil njihov in cerkveni služabnik, napravil toliko bridkosti in je naši farani ravno po svetem misijonu povzročil toliko sramote. — Opomba uredništva: Mežnar je pač imel znani klerikalni — globoki žep, in na pravega klerikalca ne vpliva niti ne sveti misijon!

Od Sv. Vida. Ljubi „Štajerc“, zdaj pa sem že vedel, kje se kovajo dopisi v Fihposu proti tebi. Gospod kaplan nima časa, da bi kaj pisal v Fihposa, zato pa je naročil to našemu trgovcu Tombahu. Ta pa zna grozno presneto dopise kovati! A vendar ga je sram, da bi povedal, da Fihposu sam piše, radi tega pa je rekel nekemu poštenemu možaku: „Jaz nisem pisal, pač pa sem videl original (izvirno pismo) tega dopisa!“ Joj, joj Tombah, Tombah, kaj bode ako pozvejo naprednjaki to! Gotovo si ti ljubi Tombah v strašanskem prijateljstvu s gospodom kaplanom. Nemški ne znata oba, a vendar se je gospod kaplan pred zadnjo nedeljo grozovito naučil nemščine, pridigoval nam je namreč tudi o nemškem jeziku. „Got“ je Bog, „gut“ je „dobro“ in še več drugega! Zares gospod kaplan dobro znate nemški, zakaj pa drugod tako po nemščini udarjate? Nas farmane bi radi iz prižnice (kancelna) naučili nemščine, ako pa v kaki drugi družbi slišite samo eno nemško besedo, potem pa vas tako zapeče, kakor da bi bil kdo vedel, kaj se vse godi v Lancovi vesi. Bog mi pomagaj, še jaz bi rad šel tje!

„Je ljubca povedla, ne prideš več k meni,
Oh kak me pod srcem boli,
Stanice nam plazijo sicer po steni,
Dovolj pa pri hiši imamo — soli.“

Bog ne daj, da bi to vse naš častivreden gospod župnik zvedeli. Oni pridejo ob pravem času v cerkev in imajo ob pravem času mešo, na kaplana pa seveda moramo čakati. Škoda, da Tombah ne zna meše prati, znabiti bi on tudi v tem kaplanu pomagal!

Neustrašenec onkraj mosta.

Draga smrt. Kako draga je med nami kmeti naših smrt, ljubi „Štajerc“, bodeš sprevidel, ako ti kaj pošljem račun, katerega je napravil gospod župnik Martin Stolz iz Breznega ob Dravi na Spodnjem Štajarskem in se tako glasi: Račun pogreb v žitkarja A. Wesonig v Breznem:

1. Za klenkanje z mrtvaškim zvonom	1 K — v.
2. za trikratno zvonjenje	7 „ 56 „
3. kondukt od križa na polju (300 korakov!) samo	20 „ — „
4. za sveče	3 „ 20 „
5. parament, mrtvaški prt (portuh) novi (!) 2 sve-tilnika, 2 laterne s svečavo vred samo	10 „ — „
6. rekvije s čakanjem vred	8 „ — „
7. libera, pokop, blagoslov i. t. d.	4 „ 90 „
8. pogrebič (ki je skopal grob)	4 „ — „
9. 2 ministranta	— „ 80 „
10. lasten grob samo	40 „ — „
11. organist	11 „ — „
12. 2 deklina, ki so pele	8 „ — „

Skupaj toraj . . 118 K 46 v.

Brezno na Dravi, dne 31. avgusta 1902.

Martin Stolz,
župnik.

Opomba uredništva: Dobro je računil gospod župnik Breznega. K temu še pa pripomnimo mi, ker smo zelo stvar natančno poizvedali in sicer sledeče: Za

sveče je računil gospod župnik 3 krome 20 vinarjev, kupil pa je sveče posestnik s a m. Pri rekviju župnik ni čakal niti pet minut in kar je najvažnejše, lastni grob se je — plačal že enkrat in sicer davno poprej!!! Organista in pa deklina, katere so pele, je naročil župnik na svojo roko in tega nihče ni zahteval. — Dragi nam kmetje, tako se zares ne moremo čuditi, da se nosijo po farovžih lepe črne sukne za vaš denar. Ako kdo boče poizvedeti, kaj bi moral plačati po postavi za tak pogreb, naj piše „Štajercu“, mi mu bomo naznanili, ker potem lahko zahteva, kar je preveč zanesel v farovž, po postavi (c. kr. okrajno glavarstvo) nazaj! Priložiti je za odgovor znamko (marko)!

Od nekod. „(Svoji k svojim)“. Povsod se slišijo te besede. Videli pa smo zadnjikrat kakega pomena so. Celo slovenski milijoner Majdič se ne zmeni za slovenskega kmeta, za njegove groše pač. „Svoji k svojim“ kričijo kaplančki in dohtarji. No, dragi kmet, pa idi in prodaj tvoje pridelke posebno tvoje vino in živino pri teh kričačih. No pa bodeš videl, kako dobro ti bode plačal kaplan in pa dohtar tvoje pridelke. „Fihpos“ piše: „Ne dajte se od nemškutarjev nahujskati proti slovenskim trgovcem in gostilničarjem“. To se pravi, podpirajte take trgovce, kateri so večinoma farški podrepniki in tičejo vedno v farovžu. Čudno pa se nam vendarle zdi, da zagovarja „Fihpos“, ta čista duša, gostilničarje. Pač ve, kje se njegovi bralci navadno najdejo, namreč v krčmi. Ja, toda, ako gre klerikalec v krčmo in sicer v krčmo takega krčmarja, kateri vedno tiči v farovžu, potem to ni greh, posebno ako še pride v tako krčmo včasih tudi lepa farovška gospodičina z fajmoštreem vred. Kaplanček pa blagoslovi jed in pijačo in celo slovenstvo je rešeno — na klerikalni podlagi. Svoji pri svojih! „Fihpos“ pač imaš gotovo vzrok, da hvališ tvoje trgovce, in tvoje krčmarje!

Konzumno društvo v Rečici ob Savinji. „Direktor“ katoliškega konzuma v Rečici ob Savinji, Joža Zorko, je 4. t. m. šel na tri tedne — kaše pihat. Te tri tedne je dobil za razna obrekovanja in zahrbtno podlosti. Roka pravice je konzumskega „direktorja“ prej zadela, kakor njegovo žrtev, obrtnika Pehrlina, ki je pred porotnim sodiščem v Celju. Obtožen je radi požiga. Pa Zorko, krivec vseh letošnjih nesreč in razporov v rečiškem trgu, tudi ne uteče zasluženi kazni. Že je prijelo državno pravdnništvo tudi katoliški konzum v Rečici, kjer imajo še več masla na glavi, kakor v Marenbergu. Tudi posojilnica je močno prizadeta. Polom, strašen polom bo konec tega društva, ki ga je ustvaril potovalni kaplanček Melhijor Zorko, kateremu naj bi se namesto zlate verižice obesil rajši mlinski kamen okrog vratu. Pod krinko katoliške vere je rogovilil v Rečici in celo zanesel razpor v rodbinsko življenje. Tudi kaplanu Joži Kostanjevcu, kateremu so konzumska opravila veliko ljubša, kakor cerkvena, pride polom do živega in naredi konec njegovim zabavam z raznimi devicami.